

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUCCINIJEVA ULICA 5 — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26 — Izhaja vsak dan opoldne — Mesečna naročnina 11 lir — Račun pri poštni črt. zavodu: Ljubljana 10.351

Feindlicher Angriff in Südtalien abgewiesen

Am Asowschen Meere gelandete Sowjetgruppen aufgerieben — Erfolgreiche feindliche Angriffe am Dnjeper

Aus dem Führerhauptquartier, 26. sept. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Ein sowjetischer Landungsversuch an der Küste des Asowmeeres endete damit, dass die gesamte Landungsgruppe in der Stärke über 800 Mann aufgerieben wurde.

Beiderseits des Kuban scheiterten auch gestern alle mit Panzerunterstützung vorgetragene feindliche Angriffe.

Auch am mittleren Dnjeper blieben erneute Angriffe der Sowjets gegen die deutschen Brückenköpfe erfolglos. Schwächere feindliche Gruppen, die im unwürdlichen Gelände an einzelnen Stellen den Fluss überschritten hatten, wurden im Gegenangriff geworfen.

Im mittleren Frontabschnitt setzte der Feind besonders im Raum westlich des Bahnknotenpunktes Unetscha und im Kampfgebiet von Smolensk seine Angriffe mit starken Kräften fort. Bei schwierigen Wetter- und Wegeverhältnissen wurden die Angriffe im wesentlichen abgewiesen. An einigen Stellen halten die Kämpfe an.

Die Luftwaffe griff mit zusammengefassten Kräften besonders nördlich des Asowmeeres und östwärts des mittleren Dnjeper feindliche Truppenmassierungen an und fügte ihnen empfindliche Verluste zu. Am 24. und 25. September wurden an der Ostfront 105 Sowjetflugzeuge vernichtet. Fünf eigene Flugzeuge werden vermisst.

Im Südtalien stießen britisch-amerikanische Kräfte gegen unsere Stellungen zwischen dem Golfe von Salerno und der Bucht Manfredonia vor. Der Angriff wurde abgewiesen, erneute Bereitstellungen durch Artilleriefire zerschlagen. Die Luftwaffe schoss gestern im Mittelmeerraum 6 feindliche Flugzeuge ab und traf einen Frachter von 3000 BRT durch Bombentreffer vernichtend.

In der Nacht zum 25. September griffen deutsche Schnellboote an der englischen Küste britische Bewacher an, von denen eines versenkt wurde. Zur Entlastung der schwer bedrängten Sicherungskräfte griffen britische Schnellboote in den Kampf ein. Eines von ihnen wurde wegen der plötzlich einsetzenden Sichtverschlechterung durch ein deutsches Schnellboot gerammt. Es sank sofort. Ein deutsches Schnellboot erlitt schwere Beschädigungen und wurde von der eigenen Besatzung versenkt. Britische Torpedos und Zerstörerflugzeuge griffen südwestlich der Schelde ein deutsches Geleitzug an. Sechs feindliche Flugzeuge wurden dabei abgeschossen.

Über dem Atlantik, sowie bei Einfügen schwächerer britisch-amerikanischer Fliegerkräfte in die besetzten Westgebiete verlor der Feind weitere 5 Flugzeuge. Einzelne feindliche Störflugzeuge warfen in der vergangenen Nacht im westdeutschen Raum planlos einige Bomben, durch die unerhebliche Gebäudeschäden entstanden.

Attacco nemico nell'Italia meridionale infranto

Tentativo sovietico di sbarco sul mare di Azow fallito — Attacchi nemici nel settore centrale del fronte respinti

Dal Quartiere generale del Führer, 26. settembre. Il Comando supremo tedesco comunica:

Un tentativo sovietico di sbarco sulla costa del mare di Azow finì così che l'intero equipaggio di oltre 800 uomini sbarcati fu totalmente distrutto.

Anche ieri fallivano tutti gli attacchi nemici, appoggiati da carri armati, sui due lati del Kuban.

Anche i rinnovati attacchi sovietici sul Nipr centrale contro le teste di ponte tedesche furono vani. Piccoli gruppi nemici che nell'immensa distesa tentavano di varcare il fiume in singoli punti, furono respinti nel contrattacco.

Nel settore centrale del fronte, specialmente nella zona ad ovest del nodo ferroviario di Uncia e nella zona di guerra presso Smolensk, il nemico continuava gli attacchi con forze ingenti. Malgrado le difficoltà climatiche e del terreno, gli attacchi furono essenzialmente respinti. In certi punti perdurano i combattimenti.

La Luftwaffe con forze riunite attaccava i numerosi raggruppamenti di truppe nemiche, inferendo loro perdite sensibili, specialmente a nord del mare di Azow e ad oriente del Nipr centrale.

Il 24 e il 25 settembre sul fronte orientale venivano annientati 105 aerei sovietici. 5 nostri aeroplani sono dispersi.

Nell'Italia meridionale forze anglo-nord-americane attaccavano le nostre posizioni tra il golfo di Salerno e la baia di Manfredonia. L'attacco fu respinto e le nuove posizioni furono infrante in seguito al fuoco di artiglieria. La Luftwaffe abbatté ieri in Mediterraneo 6 aeroplani nemici, distruggendo a colpi di bombe una nave di trasporto di 3000 tonnellate.

La notte sul 25 settembre rapidi MAS tedeschi attaccavano lungo la costa britannica vedette inglesi affondandone una. Per alleggerire le unità di difesa nel grave pericolo, MAS britannici entrarono in azione. Uno di essi, in seguito alla nebbia crescente, fu centrato dai MAS tedeschi che lo affondarono. Un MAS tedesco gravemente danneggiato veniva affondato dal proprio equipaggio.

Aerosiluranti e distruttori britannici a sudovest della Scelida attaccavano inutilmente un convoglio tedesco. 6 aeroplani nemici furono abbattuti.

Altri 5 aeroplani il nemico perdeva sull'Atlantico e nei voli di piccoli reparti d'aviazione inglesi e nordamericani che sorvolavano i territori occidentali occupati. Singoli aeroplani nemici di disturbo gettavano la notte scorsa bombe a casaccio sulla Germania occidentale causando danni poco considerevoli sugli edifici.

Hitlerjeva Nemčija je kos vsaki nalogi

Izredno visoke izgube Američanov pri Salernu — Kako je Roosevelt prevaral ameriško ljudstvo

Lizbona, 26. sept. Najnovejši razvoj vojnih dogodkov v Italiji daje številnim angleškim listom povod za ugotovitve, kako spretno je znal nemško vodstvo obrniti spremembe v Italiji v svojo korist. Po Badogliojevem padcu se je Nemčija izredno hitro prilagodila položaju. Udarno in dramatično je znal Führer razvoj dogodkov v Italiji okreniti v ugodno smer za Nemčijo. Zadnji dogodki kažejo, da je Hitlerjeva Nemčija kos vsaki še tako težki nalogi.

Madrid, 26. sept. TU. Približno sliko o krvavih izgubah ameriških čet pri Salernu daje poročilo iz Gibraltarja, ki pravi, da so bili med bitko množestveni pogrebi padlih ameriških vojakov na morju. Na izkrcavalnih čolnih in ob obali so bile cele gore trupel in ni bilo nobene možnosti pokopati jih na kopnem. Da bi preprečili epidemije, je poseben oddelek dobil nalog, da je trupla padlih s posebnimi čolni odvažal na morje, kjer so trupla povili v tenko platno, obtežili s kosi svinca in jih

po kratki ceremoniji potopili v morju. Pri mlajših vojakih, ki so bili prvi v bitki, je bilo čisto opažati živčne zlome.

Da bi doma ne izvedeli za strašne podrobnosti bitke pri Salernu, je bila uvedena stroga cenzura. Razumljivo je, da ima Roosevelt največji interes na tem, da ne priče ničesar v javnost o krvavem poteku bitke pri Salernu. To bi njegovi propagandi, ki jo že zdaj vodi za zopetno izvolitev za predsednika, kaj malo koristilo. Morda bi se očetje in matere, čijh sinovi se morajo žrtvovati daleč od svoje domovine za židovski ameriški imperializem, spomnili Roosevelta na obljubo, ki jo je dal na volilnem zborovanju 30. oktobra 1940, ko je lovil glasove in ko je dejal: Ko govorim k vam, matere in očetje, vam dam zagotovilo: Nikdar ne bodo šli vaši sinovi v vojno za tuje interese. Roosevelt pa jih sedaj ne pošlja v boj le za tujo vojno, marveč dopušča, da tam izkrvave za stvar, ki ni stvar ameriškega naroda.

Pomen Nedičevega obiska pri Führerju

Beograd, 25. sept. List »Novo Vreme« navaja glasove tujih listov o obisku generala Nediča v Führerjevem glavnem stanu, kakor na primer »Essener Nationalzeitung« japonske agencije Domei in »Neue Zürcher Zeitung«. List navaja tudi Nedičeve besede pri prihodu v Berlin: »Prišel sem v Nemčijo, da bi stvar mojega ljudstva in moje lastne stvar zastavil v prid Srbije ter za srečno bodočnost in boljše dni mojega ljudstva.«

V tem je izražena Nedičeva politika. Pretekli dve leti je porabil za pobijanje zmot in za pripravo ljudstva, ki je spoznavalo sezanjo stvarnost, nadalje za uničevanje razdiralnih elementov, za urejanje gospodarstva in delovnih sil, za organizacijo prehrane in za boj proti emigraciji, ki ni mogla razumeti, da je odbila dvanaesta ura, ko mora Srb vendar enkrat začeti srbsko misliti. Zadnji dogodki

so pokazali, da so tudi visoki nemški krogi priznali njegov trud, na kar je nemški tisk večno opozarjal. Dolgi pogovori v Führerjevem glavnem stanu in prisrčni ton uradnega poročila jasno kažejo, da je Nedič naletel na veliko razumevanje pri nemških vodilnih državnikih.

Cepprav dejstva kažejo, da se je Nedičeva naloga posrečila in da so se vodilni nemški činitelji prepricali o konstruktivnosti srbskega ljudstva. Nobenega dvoma ni, da bo imel ta obisk daljnosežne praktične posledice tem bolj, ker je Nemčija danes po odstranitvi italijanskega vpliva iz Balkana popolnoma reorganizirala svoj balkansko politiko. Pogoj pa je, da se ravnanje ne bo podelo, da se bo ohranil mir in red in da se bodo mirno ljubni elementi zbrali okoli Srbije. To je na-

Odbit sovražnikov napad v južni Italiji

Ob Azovskem morju izkrcane sovjetske čete popolnoma uničene — Brezuspelni sovražni napadi ob Dnjepru

Iz Führerjevega glavnega stana, 26. sept. Nemsko vrhovno poveljstvo objavlja:

Sovjetski poizkus izkrcanja na obali Azovskega morja se je končal tako, da je bila vsa izkrcana skupina, nad 800 mož, popolnoma uničena.

Na obeh straneh Kubana so se tudi večeraj izjavili vsi z oklopnimi silami podprti sovražni napadi.

Tudi ob srednjem Dnjepru niso prinesli ponovni sovjetski napadi proti nemškim prednostjem nobenih uspehov. Šibkeje sovrzne skupine, ki so v nepregledni pokrajini na posameznih mestih prekoračile reko, so bile v protinapadu vržene nazaj.

V srednjem odseku fronte je sovražnik posebno na področju zapadno od železniškega križišča Uncia in na bojnem področju pri Smolensku nadaljeval svoje napade z močnimi silami. V težavnih vremenskih in terenskih okoliščinah so bili napadi v bistvenem zavrnjeni. Na nekaterih mestih se boji nadaljujejo.

Letalstvo je z združenimi silami, posebno severno ob Azovskega morja in vzhodno od srednjega Dnjepra, napadalo množična zbiranja sovražnih čet in jim prizadelo občutne izgube. V dneb 24. in 25. septembra je bilo na vzhodni fronti uničenih 105 sovjetskih letal. Pogrešamo 5 lastnih letal.

V južni Italiji so angleško-severnoameri-

ške sile udarile proti našim postojankam med Salernskim zalivom in zalivom Manfredonije. Napad je bil zavrnjen, ponovne izhodne postojanke pa razbite v topniškem ognju. Letalstvo je večeraj sestrelilo v Sredozemlju 6 sovražnih letal in uničilo jelo zadelo z bombo 3000 tonsko prevozna ladjo.

V noči na 25. septembra so nemški brzi čolni ob angleški obali napadli angleške stražne ladje, izmed katerih je bila ena potopljena. Zaradi razbremenitve zaščitnih enot v veliki stiski so angleški brzi čolni posegli v borbo. Enega izmed njih je eden nemških brzih čolnov zaradi nenadno poslabšanega pregleda zadel naravnost tako, da se je takoj potopil. En nemški brzi čoln je bil pri tem hudo poškodovan in ga je potopila lastna posadka.

Angleška torpedna in rušilna letala so južnozapadno od Schelde zman napadala nemški konvoj. Sestreljenih je bilo 6 sovražnih letal.

Nad Atlantikom in pri poletih šibkejših angleških in severnoameriških letalskih oddelkov nad zasedeno zapadno ozemlje je sovražnik izgubil 5 nadaljnjih letal. Posamezna sovražna vznemirjalna letala so odvrgla pretekle noč v zapadni Nemčiji brez načrta nekaj bomb, ki so povzročile neznatno škodo na poslopih.

Učinkovito sodelovanje nemškega letalstva v bojih na vzhodu

Berlin, 27. sept. Z vzhodne fronte poročajo: Na srednjem Dnjepru, kjer Sovjeti stalno obnavljajo svoje prodorne poskuse in napade na nemška mostišča, je bilo sestreljenih 12 sovražnih tankov. Na tem prostoru so borbe zadnje dni izredno ogorčene. Samo ena naša divizija je na svojem odseku odbila nič manj kot 23 sovražnih napadov. Pri tem so bile prizadejane boljševiške občutne izgube.

Nemško letalstvo podpira zlasti na južnem odseku borbe naših čet. Skupine bojnih in strmoglavnih letal so uničile množico sovražnih tankov in obstreljevale sovražne čete na pohodu. Zadetki v polno so povzročili sovražniku velike izgube in zelo ovirali sovražno delovanje. Bojna letala so večeraj ves dan z uspehom v nizkih poletih napadala sovražne postojanke tudi za prvo bojno črto. Uničeni in goreči vojni material ovira sovražno prodiranje. Severovzhodno od Melitopola in vzhodno od srednjega Dnjepra letalstvo učinkovito podpira čete in bombardira položaje sovražnega topništva. Dve sovražni bateriji sta bili pri tem popolnoma uničeni. Bojna letala in letala za bližnje poletje so učinkovito nastopila proti sovražnemu prometu na gornjem Dnjepru. Potopila so pet izkrcavalnih čolnov in dva velika vlačila, natovorjena s črtami in vojnimi potrebščinami.

Tudi na visokem severu letalstvo uspešno nastopa in napada sovražne položaje na kopnem in sovražno plovbo na morju. Tako je ena sama letalska jata potopila ali hudo poškodovala 63 sovražnih ladij z nad 100.000 tonami. Neki izvidniški oddelek je na visokem severu izvršil svoj 2000. polet proti sovražniku.

Uničeni sovjetski izkrcavalni oddelki

Berlin, 27. sept. Dodato: k večerajšnjemu vojnemu poročilu javljajo z vzhodne fronte:

Pri izkrcavalnem poskusu boljševikov v noči na soboto, zapadno od izliva Kubana v Azovsko morje, so bile sovražne čete do jutranjih ur popolnoma uničene. Nadaljnji izkrcavalni poizkusi severno od Kubanovega izliva je bil večeraj pred večerom prav tako razbit.

Izjavili so se tudi ponovni sovjetski napadi na mostišča ob srednjem Dnjepru. Na srednjem odseku se nadaljujejo ogorčene borbe z nezmanjšano silovitostjo ob stalnem poslabšanju cestnih razmer. Naše čete odločno odbijajo sovražne napade ter so uničile mnogo sovražnih tankov. Na visokem severu so Sovjeti napadali brez uspeha, pri čemer so imeli hude izgube. Poskus izkrcanja na murmanski obali je bil zavrnjen.

Z bojiš v južni Italiji javljajo, da so bili zavrnjeni angleški in ameriški napadi na nemške položaje med zalivom Salerno in Manfredonia.

Brezuspešnost terorističnih letalskih napadov

Stockholm, 27. sept. Neki angleški tenik se bavi z angloameriškim uspehom pri letalskih napadih na nemška mesta in hiše. Z bombnimi napadi ni mogoče spraviti nem-

škega naroda na kolena. Kdor misli drugače, se moti. Nemci so pripravili nov načrt obrambe, ki je združen z izrednimi žrtvami za Angleže in Američane.

Angloameričani so izgubili letos nad Nemčijo že 2100 bombnikov

Berlin, 25. sept. Angleški letalski minister je v spodnji zbornici podal pregled o izgubah angleških in ameriških bombnikov pri napadih na Nemčijo. Dejal je, da je angleško in ameriško letalstvo pri letošnjih napadih na Nemčijo izgubilo 2100 bombnikov. Čeprav je število sestreljenih letal dejansko mnogo večje, je moral angleški letalski minister vendar priznati, da so bile zavezniške letalske izgube izredno visoke.

Bitka brzih čolnov ob angleški obali

Berlin, 27. sept. Vojno poročilo omenja uničenje angleške stražne ladje in angleških brzih čolnov s strani skupine nemških brzih čolnov. O tem spopadu se doznajajo naslednje podrobnosti:

Skupina nemških brzih čolnov je v borbi proti sovražnim pomorskim enotam prodrla do angleške obale. Sovražne ladje na to niso bile pripravljene. Naše brze čolne so začele obstreljevati angleške obalne ba-

Boljševizem je smrtna nevarnost tudi za Dansko

Kodanj, 27. sept. IU. V svarilo pred tem, kar bi čakalo Dansko v primeru, da bi se razširil boljševizem, objavlja list »Fædrelandet« dopis nekega danskega trgovca, ki je doživel strahote boljševiške revolucije najprej v Leningradu in pozneje v baltskih prestonih ter je dvakrat bil oropan svojega imetja in se je končno vrnil na Dansko. Ne razumljivo mu je, pravi v svojem poročilu, da se še ni vsi danski narod duhovno in materialno do zob oborožil proti boljševiški smrtni nevarnosti. Na Lotiškem je eno leto boljševiškega režima vnelo življenje nič manj kot 34.250 ljudi. Na Estonskem so odvedli 10 odstotkov prebivalstva ali pa ga pomorili. Kako šele bi se godilo Danski v primeru boljševiške proletariacije, na katero sta Churchill in Roosevelt že pristala, ko sta priznala Stalinu njegova interesna področja.

Obvezna prijava aktivnih vojaških oseb bivše jugoslovanske vojske, mornarice ter orožništva

Ljubljana, 27. septembra Vsi aktivni častniki, vojaški uradniki, orožniki in podčastniki se morajo javiti in to:

1. častniki in vojaški uradniki dne 29. t. m. od 8. do 12. ure in od 14.30 do 17.30

2. aktivni podčastniki, orožniki in godbeniki 30. t. m. od 8. do 12. in od 14.30 do 17.30

na vojaškem uradu Pokrajinske uprave, Poljarska cesta 2.

Kot dokument morajo primesti s seboj osebno izkaznico. Opravičeni zaradi bolezni so samo tisti, ki predložijo zdravniško spravevalo po legitimirani osebi.

Tri leta trojnega pakta Zavzete so pozicije za končno zmago

Berlin, 27. sept. »Völkischer Beobachter« objavlja ob tretji obletnici trojnega pakta daljši članek, v katerem piše med drugim:

»Takrat je nemški Reich v prvem letu vojne zlomil odpor v Evropi. Italija je bila takrat šele par tednov v vojni. Japonska pa se izven vojne. Sklenitev pakta je predstavljala tedaj v prvi vrsti svarilo imperialističnim silam, predvsem pa svarilo na naslov Washingtona, da vodi nadaljnje prikrito sodelovanje v vojni neizogibno do konflikta z vsemi tremi mladimi narodi. Danes, tri leta pozneje, so fronte končno razčiščene in zavzete postojanke za končno zmago. Kakor so pluto-kracije in boljševizem v tem silnem spopadu našli pot drug do drugega, kar spadata skupaj, prav tako tudi trojni pakt ni običajen diplomatski instrument, nego simboličen okvir za vse narode in države, ki hočejo po novi poti.«

Delovna služba v Italiji

Rim, 26. sept. Fašistična nacionalna vlada je razširila obvezno delovno službo na vse letnike od 1910 do 1925.

terije. Streljanje pa je bilo slabo in negotovo ter ni povzročilo niti škodi, niti izgub. Nemške daljnostrelne baterije so nato začele obstreljevati sovražno obalno topništvo in so ga prisilile k molku.

V tem trenutku so nemški bojni čolni s torpedi napadli sovražno stražno ladjo in jo potopili. Napad je bil izvršen tako presenetljivo, da Angleži niso mogli izvesti nobenih obrambnih ukrepov. Videljost, ki je bila sprva dobra, se je medtem naglo poslabšala. Nastala je gosta megla. Sovražnik je poslal za razbremenitev napadenih angleških pomorskih enot brze čolne, ki so se nenadno pojavili iz megle. Prišlo je do trčenja z nemskim brzim čolnom, ki se je zaletel v angleški brzi čoln ter mu dobesedno odrezal ves prednji del z mostičkom vred, tako da je sovražni brzi čoln takoj potopil. Tudi nemški brzi čoln je bil hudo poškodovan. Ker kljub vsem ukrepom škode ni bilo mogoče popraviti, ga je posadka nato sama potopila. Skupina nemških bojnih čolnov je opustila nadaljnjo akcijo šele potem, ko ni bilo mogoče ničesar videti.

Boljševizem je smrtna nevarnost tudi za Dansko

Kaj pač bi si mislili stotisoči najboljših Dancev, ki so že na črnih listih Sovjetov, če bi izvedeli, kaj namerava z njimi Stalin v sodelovanju s Churchillom in Rooseveltom.

Komunistična nevarnost, kakršno upravičeno vidijo pred seboj Danci, če bi se vojna končala brez uničenja boljševizma, je prav enaka za vse ostale evropske narode, prav posebej tudi za nas Slovence. Še mnogo bolj ko Danci in druga ljudstva Srednje Evrope smo Slovenci že doslej na lastnem telesu občutili, kaj prinaša komunizem narodom in kaj vse jim še pripravljajo. Še mnogo bolj morajo zato Slovenci napeti in strniti vse svoje sile v borbi proti komunističnemu uničevalcu evropskih dobrin. Vsako popuščanje ali omahovanje bi bilo zločin nad našim ljudstvom.

Japonske zmage na južnem Pacifiku

Tri ameriške križarke, dva rušilca in velika prevozna ladja potopljeni, več nadaljnjih poškodovanih

Tokio, 26. sept. TU. Japonski lovci so na področju Salomonskih otokov sestrelili 26 sovražnih letal. Japonsko protiletalsko topništvo je poleg tega sestrelilo še eno letalo. Sovražni oddelek je skušal napasti ozemlje, ki ga imajo Japonci zasedeno, pri tem pa je moral pustiti petino letal, ki jih je postal v borbo. Japonci so izgubili samo dve letali.

Tokio, 25. sept. Japonski glavni stan je objavil o uspehih japonskega letalstva na Novi Gvineji naslednje poročilo:

V Fintshavnu so se v sredo ponoči izkrcali oddelki ameriških čet. Japonske čete so se takoj postavile v boj in so borbe še v teku. Japonski letalski oddelki so silovito napadli sovražne transporte in izkrcane čete. V času od 21. do 23. septembra so dosegli naslednje uspehe: potopljene 3 križarke, 2 rušilca in 1 velika prevozna ladja, zažgane in z bombami poškodovane 4 križarke in 2 srednji prevozniki. V letalskih bitkah je bilo sestreljenih 22 sovražnih letal. Na japonski strani se je 16 letal namenoma strmoglavilo na sovražne cilje ali pa jih pogrežalo.

Sydney, 25. sept. O bojih na Novi Gvineji objavljajo prvi seznam avstralskih izgub. Po tem seznamu pogrešajo nad 5000 avstralskih vojakov.

Sanghai, 27. sept. Močni oddelki japonskega letalstva so bombardirali večeraj prednja oporišča v provinci Cankiang. Na vzletiščih so bila povzročena velika razdejavanja. Vsa japonska letala so se vrnila.

Tisoči Indijcev umirajo vsak dan od lakote

Lizbona, 26. sept. Kakor poroča »Daily Express«, je gladovna stiska v Bengaliji zavzela še resnejše oblike, saj zahteva vsak dan več evropskih žrtev. V Kalkuti umira na tisoče ljudi vsak dan in še smerom ni nobenih izgledov, da bi se razmere v prehrani izboljšale.

Izgredi v Kalkuti in Bengaliji

Delhi 26. sept. V pristaniškem mestu Kalkuti in v Bengaliji se nadaljuje hudi izgredi zaradi lakote. Angleške oblasti nameravajo pregledati obsešno stanje na prizadetih področjih.

Bangkok, 26. sept. Angleške oblasti v indijski pokrajini Bengaliji so odklonile, da bi zaradi hude lakote to indijsko pokrajino pregledale za gladovno področje.

Priprave za trgatve na Dolenjskem

Ljubljana, 27. septembra. Dolenjskih vinogradnikov se pričakuje vznemirjenost in nepotrebnost. Obilno obilnice trte jih vsak dan močnejše vlečejo med svoje nasade: blizu se čas trgatve. V sredo bo sv. Mihael, ki ga mnogi smatrajo za patrona trgatve. Vinogradniki se boje predolga čakanja. Pripravi so, da jim bodo, če bodo čakali predolgo, ptiči in muhe požrli mnogo sladkih grozdov. Jago, da jim bodo večino grozdov pokradli sladkosi ljudje in da se jim bo grozde pokvarilo.

Veliko jih je, ki se še danes niso sprijaznili z mislijo, da je pravi čas za trgatve tudi za Dolenjsko okoli 15. oktobra, ko goduje sv. Terezija. Te svetnici so že na štajerskem zaupali vinogradniki zaščito svoje trgatve in se jim prav dobro obnaša. Skušnja kaže, da je sredina oktobra primeren tudi za Dolenjsko in da so vsi ugovori neutemeljeni.

S trgatvijo je treba počakati, dokler grozde popolnoma ne dozori. Zaščito proti tatovom naj organizirajo vinogradniki skupno. Kakor je to navada po vseh naprednejših vinogradniških deželah. Stroški s tako zaščito bodo manjši kakor izguba, ki jo imamo s prezgodnjo trgatvijo. Proti gnitju se tudi lahko zavarujemo. Če je grozde začelo gniti in pokati, naj se spodobere. Kar je zdravega, naj se pusti dozoreti do kraja.

Iz gnilega grozda je mogoče napraviti prav dobro vino. Ko se nam nabere zadostna količina takega grozda, ga zmeljemo oziroma sprešamo in most nalijemo v zažveplan sod. Most naj pride v žvepljenim dimom čim bolj v dotik. Večje količine v večji posodi je pametno pri nalivanju zažveplati v presledkih dvakrat do trikrat.

Čez tri dni most pretočimo in prezračimo skozi razpršilnik, vsedimo pa odvrzemo. Za žveplanje se uporablja azbestno žveplo, natrijev bisulfit ali kalijev metabisulfit.

Nestropnost, s katero kakaj vinogradniki na trgatve, udušijo tako, da se nanjo čim temeljiteje pripravijo. Ker je snaga pri trgatvi prvi pogoj uspeha, se naj lotijo te doli temeljitosti snajenja kleti. Najboljše je, če jih prebelijo. Osmatriti morajo crosse. Snajenje orodja naj bo suho, seke ko je dobro očisto, ga naj umijejo dvakrat ali trikrat z vrelim sodnim lugom in potem oplaknejo z mrzlo vodo.

Zoritev grozda traja tako dolgo, dokler peceji grozda ne oleseni in doker listje ne porumeni. Vse do tega časa raste v grozdu količina sladkorja in se zmanjšuje kisline. Med glavnim zorenjem pridobiva grozde ob lepih sončnih dneh do četrta odstotka dnevno na sladkorju. Sladkor je za grozde najdragocenejša snov. Ne vpliva samo na kakovost in moč mosta, temveč tudi na njegovo ceno.

Ob času trgatve naj si pripravijo vinogradniki pravčasno tudi potrebno količino mosta iz čistih droži. Nekaj dni, približno en teden pred trgatvijo, naberejo nekaj škarfov zdravega grozda. Po iztisnjenju pustimo most vreti na ognju približno 5 minut in med vrenjem pone posnemamo. Mostu primešajo, ko se ohladi, čistih droži. Čisto kipeče, ki se je udomačilo že v vseh naprednejših vinogradniških deželah, ugodno vpliva na pridelovanje brezhibnega vina. Čiste droži ne vplivajo samo na dober potek kipeja, temveč tudi na kakovost pridelka. S količino mosta iz par škarfov zdravega grozda pokrijemo estali pridelok do 50 hl.

DNEVNE VESTI

— 80.000 slušateljev je bilo vpisanih, kakor poročajo iz Berlina, na vseh nemških vseh učiliščih.

— 3 kg težak kovance. Švedski poslanik Reuterswahr je poklonil te dni bolgarskemu narodnemu muzeju star švedski kovanec, ki tehta 3 kg. Na kovanec je vrisano ime kralja Adolfa Friderika II. z letnico 1753.

— Premog je zgorel. V Lindesbergu na Švedskem je zgorelo 400.000 metrskih svedov premoga, vrednega 1,5 milijona švedskih kron.

— Električni tok jo je ubil. 26letna poselnicova hčerka Pavlina Tauback iz vasi Frühlors in Zgor. Avstrijskem se je peljala na kolesu v Arbing. Pri tem je zadela na žico droga, ki je ležal preko ceste. Tok visoke napetosti jo je ubil.

— Na smrt obsojeni. Na smrt so bili obsojeni in justificirani 61letni trgovec Erich Ruhn iz Metza, 60letni Richard Buchwald iz Königsberga in 49letni Erich Verband tudi iz Königsberga. Na smrt so bili obsojeni zaradi nedovoljene propagande.

IZ LJUBLJANE

— Lj. Smrtna kosa. Umrli je bivši gostilničar in posestnik Ivan Jaklič. Doživel je visoko, častljivo starost 86 let. Danes ob 14.30 bo pogreb iz kapelice sv. Jožefa na Žalah. Blagomu pokojniku časten spomin, žalujočim svojem naše globoko sožalje!

— Lj. Zadnja pot dr. Breclja. Ob številnem spremstvu so pokopali plemenitega pokojnika dr. Antona Breclja iz Zal na pokopališču sv. Križa. Med pogrebi so bili številni ljubljanski odličniki in pokojnikovi politični sodelavci. Tople poslovilne besede sta mu spregovorila pri odprtem grobu pokojnikova prijateljica pisateljica in župnik Franc Finžgar ter odvetnik dr. Ivan Stanovnik.

— Lj. Diplomirala je na glasbeni akademiji z odličnim uspehom ga. Milena Malnarčič-Trost, žena mornarskega častnika Milana Malnarčiča. Iskreno čestitamo!

— Lj. 85letno rojstvo praznuje te dni Franc Vrhovec. Skozi 40 let je marljivo delal v tovarni za klet. Sicer je zdaj nekoliko bolan, prepričani pa smo, da bo kot čvrsta gorenska korenina kmalu okreval. Vsi znanec in prijatelj mu želijo, da bi dolgo vrsto let še preživel zdrav in čil v krogu dragih svojcev.

— Lj. Severovzhodnik je pregnal jug. Med čimtelji, ki vplivajo na razvoj vremena, se je ponovno vrnil nov tvorec. Jug, ki je še včeraj gospodoval, je proti večeru moral popustiti in zmagal je veter s severovzhoda. Davi je bilo precej hladnejše. Nedeljske vreme se je razvijalo zelo nestanovitno in v glavnem pod vplivom novih zračnih tokov. Dopoldne je še tu pa tam deževalo, popoldne pa se je zvedrilo in je sijalo sonce. Zvečer se je na zapadu zbirala nevihta. Iga aneroida je padla vso soboto in nedeljo do 18. Zračni pritisk je dosegel vedno nizko točko: 758 mm. Odtlej se je ponovno začel dvigati in je bil davi že blizu 762 mm.

— Lj. Pokrajinski prehranjevalni zavod sporoča, da bodo od 29. IX. do 4. X. t. l. pristojne mlekarne razdeljevale upravičencem v starosti od 60—65 let pol kg kondenziranega mleka.

— Lj. Prehranjevalni zavod Ljubljanske pokrajine vnovi poziva vse one trgovce in zadrage mesta Ljubljane, ki Prevodu še niso prijavile zalog mehkega sira in parmezana, da to zanesljivo v izogib posledic dne 27. t. m. store. Opozorjamo, da je vsaka prodaja predmetov v nadalje prepovedana. — Ističasno se opozarja, da se z delitvijo racionaliziranih živil za mesec oktober počaka do objave v časopisju.

— Lj. Na zavodu za ženski domači obrt se vrši vpisovanje od 1. do 5. oktobra na Dolenjski cesti št. 23 (Oraševno dijaški dom). Ostala pojasnila na deski v veži.

— Lj. Za stare onemogle Ljubljance v mestnem zavetstvu v Japljevi ulici so namesto venca pok. g. dr. Ivanu Benkoviču podarili njegovi lovski tovariši 600 lir. Mesno županstvo izreka dobrotnikom najtoplejšo zahvalo tudi v imenu podpiranih. Počastite rajne z dobrimi deli!

— Lj. Nesreče. Marija Bogatajeva, 15-letna delavčeva hči iz Verda, si je pri padcu zlomila levo. Ivano Puciharjevo, 13-letno posestnikovo hčer iz Ljubljane, je konj brenil v desnico Marjanu Vrhovcu, 11letnemu sinu delavke iz Ljubljane, je virgel med igro neki deček poleno v glavo.

Anton Matičič, 19letni dijak iz Ljubljane, se je vsekali v levo. Marija Skubičeva, 57letna služkinja iz Ljubljane, si je pri padcu zlomila desnico. Marija Pešekova, 51letna zasebnica iz Ljubljane, si je pri padcu zlomila levo. Marija Pečinova, 42letna delavka iz Borovnice, je padla z voza in si zlomila levo. Vsi ponesrečenci se zdravijo v splošni bolnici.

— Lj. Staršem priporočamo, da nabavijo za svojo deco izbor najlepših slovenskih voščil, ki jih je zbral in uredil naš pesnik Cvetko Golar v knjigi »Voščila dragim srcem«. Dobite jo v Knjigarni Tiskovne za druge in v vseh knjigarnah.

Pogreb kapetana D. Suvajdzica

Poročali smo o smrti nesrečnega kapetana Dejana Suvajdzica. V petek popoldne se je zbrala na Žalah množica ljudi, da ga pospremi na njegovi poslednji poti. Za kržem in žalno zastavo so stopali domobranci z vencem, zatem je sledila častna četa domobrancev, za krsto globoko užalostena pokojnikova vdova, vsi pokojnikovi svjeci s predsednikom pokrajinske uprave divizijskim generalom Leonom Rupnikom. V mrtvašnem sprevodu so bili tudi zastopniki poveljnika okrožja SS generalni poročnik in skupinski vodja SS Roegner, zastopnik policijskega vodje glavnih skupinskih vodja Schluffer, zastopnik nemške policije poveljnik Sernau, nemški svetovalec predsednika ljubljanske uprave dr. Doujak, kancler nemškega konzulata Liesenberg, razen tega konzul nezavisne države Hrvatske prof. S. Balic, zastopniki italijanskih častnikov ter raznih ustanov in korporacij. Polnoštevilo je bilo zbrano uradništvo pokrajinske uprave in mestnega magistrata. Iskrene poslovilne besede je spregovoril pri odprtem grobu pokojnik. Kov prijatelj iz bivšega planškega polka kapetan Alb. Cerkenik. Izrazil je obljubo, da bodo domobranci zvesto služili pokojnikovim idealom. Posebno zastopstvo domobrancev je položilo na grob venec s slovensko trobojico in z napisom: »Svoje mu vernemu poveljniku — čestitji in moštvo slovenskega domobranstva«. Glavni skupinski vodja Schluffer pa je polčil na pokojnikov grob venec v imenu nemške vojske. Muzička pogrebna se je v globoki gjenosti razhajala, potem ko je počastila spomin mladega častnika, ki je padel v izvrševanju svoje dolžnosti.

RADIO LJUBLJANA

23.00—24.00: Jutranji pozdrav. 9.00—9.20: Poročila v nemščini in slovenščini. 12.20—12.30: Uvod. 12.30—12.50: Poročila v nemščini in slovenščini. 12.50—14.00: Glasbeni biseri. 14.00—14.20: Poročila v nemščini. 14.20—15.00: Popoldanska glasba. 15.00: Poročila nemškega vrhovnega poveljstva. 17.00—17.15: Poročila v nemščini in slovenščini. 17.15—18.00: Zabavni koncert. 19.00—19.30: Glasba velikih mojstrov — igra radijski orkester. Vodi dirigent D. M. Sijaneč. 19.30—19.50: Poročila v nemščini in slovenščini. Poročila nemškega vrhovnega poveljstva v italijanski. Napoved programa za naslednji dan. 19.50—20.00: Medigra. 20.00—20.20: Poročila v nemščini. 20.20—21.00: Prenos programa beograjske radijske postaje.

P. G. Wodehouse: 81

MALA PEPITA

»Prav nič ni treba, da ste tako skrivnostni in previdni,« je odgovorila. »Ta gospa je moja prijateljica in ve vse: naprosila sem jo, da je prišla z menoj. Gospa Fordova sem in prahajam semkaj takoj po prejemu vašega pisma. Mislim, da ste najbolj završeni malopridnež, ki se je kdaj skrivljal policiji, a zdaj ne gre za to. Prihajam, da se pomeniva o poslu, gospod Fisher, zato lahko pričneva brez uvoda.«

Do grla sit večnega zamenjavanja s Samom, sem odgovoril:

»Vraga vendar, saj n' sem Smooth Sam Fisher!« Nato sem se obrnil k vozu: »Ali bi bili tako dobri in bi mi povedali, kdo sem, gospa Drasilis?«

Ta je sedela kakor okamenela in me debelo gledala. Nazadnje je vzkliknila: »Tak kaj zlonika pa delate tu, kjer bi moral biti tisti Fisher? Povsod sem vas iskala, toda nihče...«

Gospa Ford je je segla v besedo. Zbujala mi je vtis ženske, ki je vajena imeti povsod prvo besedo, ne da bi jo bilo mar, kako pride do nje. Tako je tudi zdaj odinila gospo Drasilis, ali bolje, pometla jo je s poti, kakor bi val odnesel smet.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

KINO MATICA Telefon 22-41
Najpriljubljenejša dunajska igralca Hans Moser in Paul Hörbiger v tipični valčkovski veseloligi. Komika, vesele popevke in ples!

VABIMO NA PLES
Predstave dnevno ob 15. in 17. uri.

Tel. 27-30 KINO SLOGA Tel. 27-30
Zarah Leander v usodi globoke in nerazumljive ženske duše v svojem najboljšem pevske filmu

VELIKA LJUBEZEN
Izviran nemški film s slovenskimi napisi! Arje iz raznih oper in romarce. Velike plesne revije. Sodelujejo: Viktor Staal, Paul Hörbiger.
Predstave ob 15. in 17. uri. V nedeljo pa še ob 10.30.

KINO UNION Telefon 22-21
Mlado, ljubko in samozavestno dekle izpremeni postarna, čemernega samca v simpatičnega starega očeta ter prizadene s tem sorodstvu obilo groze in strahu...

ODMEV MLADOSTI
Emil Jannings, Maria Landrock, Viktor de Kowa
Predstave ob 15.30 in 17.30 uri

V Drami so začeli

Ljubljana, 27. septembra. Glavni dogodek včerajšnje nedelje je bila otvoritev dramskega gledališča. Naši priljubljeni igralci so se nam po početnicah predstavili v skoraj polnem številu v domači igri, Jurčičevem »Desetem bratcu, ki ga je dramatičar Pavel Golia. Naslovno vlogo je igral Milan Škrbinšek. režiral pa je igro šest. Igra, ki je že lani zbujala pozornost, saj so jo igrali za vse obnove, je privlačila obilo hvalnih gledalcev in poslušalcev.

Tako je prvi kulturni hram začel svojo novo sezono. V kratkem se bodo odprla še vrata opere. Ni dvoma, da bosta oba tudi letos vedno polno obiskana, saj so ljudje že zelo potrebni vsaj skromnega razvedrila. To smo občutili posebno ob zadnjih nedeljah, ko smo bili navezani skoro samo na kinematografe, kavarnne in gostilne.

Včerajšnja nedelja ni bila s svojim spremljivim vremenom in dolgačasem posebno zabavna. Dopoldne je bilo najživahnejše na promeradi, ki je bila okoli polnočne polna kot malokdaj. Popoldne se je vreme nekoliko zboljšalo in ljudje so se razšli na sprehode. Prepričani so bili pri vseh predstavah kinematografi, ki so vstopnice razprodajali že dopoldne. Dober obisk so imele tudi kavarne.

Dr. Josip Rakež

Iz šmarja pri Jelšah je prispela žalostna vest, da je umrl zdravnik dr. Josip Rakež, ki je doživel častljivo starost 78 let. Pokojnik je bil markantna osebnost iz starejše generacije našega izobraženstva. Zaslovel je po svojih »Križevskih

statutih» in drugih humorističnih sestavkih, ki jih je objavil pod psevdonimom »Muholovecki«. Užival je v krogu našega razumnostva velik ugled, ki se je pokazal ob neštetihih prilikah.

Pokojnik je bil po rodu iz Železne Kaplje, kjer se je rodil 31. januarja 1865. Na graškem vseučilišču je študiral medicino, kjer je promoviral l. 1892. Služboval je v Ljubljani, pozneje v Ljutomeru, od leta 1893. pa je bil okrožni zdravnik v šmarju pri Jelšah. S svojo ljubeznivostjo in vedno pripravljenostjo za pomoč si je pridobil tople simpatije pri vseh prebivalcih šmarskega okraja, zaslovel je pa kot vzoren zdravnik tudi v sosednjih okrajih. Neštetihi je pomagati s svojim znanjem in s svojim dobrim srcem, ki je bilo vsakomur na široko odprto.

Pokojnega dr. Rakeža bomo hranili v hvalčevnem, svetlem spominu. S svojim delom si je postavil trajen spomenik!

Nova tramvajska tarifa

Uprava mestne električne cestne železnice sporoča, da v petek 1. oktobra stopi za vožnje na mestni električni cestni železnici v veljavo nova tarifa z enotno ceno po 1 liro, da bo vsaka vožnja za eno smer ne glede na daljavo in prestopanje veljala eno liro. Vse olajšave in znižane voznine odpadejo ter bodo odslej vsi potniki brez izjeme plačevali enako voznino. Tudi znižani jutranji in povratni vozni

listki odpadejo. Cena za prtljago in pse bo od 1. oktobra dalje znašala 1 liro. Pač pa ostanejo v veljavi samo bloki, ki jih prodajajo sprevodniki z 10% popusta, torej 10 kom. voznih listkov po eno liro skupaj za 9 lir. Mesečni vozni listki bodo za določeno prago veljali 60 L, za vse proge pa 120 L, dijaški vozni listki bodo veljali 25 L in delavski tedenski vozni listki za po 4 vožnje na dan bodo veljali 8 Lir.

Živilske nakaznice za osebe italijanske narodnosti

Mestni preskrbovalni urad obvešča vse osebe italijanske narodnosti, da živilskih nakaznic za mesec oktober ne bodo dobili dostavljenih na dom, temveč jih bodo sami prevzeli v uradu v I. nadstropju palače Bata. Zato naj se v Ljubljani bivačice osebe italijanske narodnosti zglase v tem uradu med uradnimi urami od ponedeljka dne 27. t. m. dalje.

Carte annuarie per le persone di nazionalità italiana

L'ufficio annuario comunale informa tutte le persone di nazionalità italiana che le carte annuarie per il mese di ottobre non saranno loro consegnate a domicilio, ma che dovranno ritirare le stesse all'ufficio, palazzo »Bata«, piano I. Per ciò tutte le persone di nazionalità italiana, abitanti a Lubiana, dovranno presentarsi a questo ufficio nelle ore d'ufficio del 27. corr. in poi. — Lubiana, il 25 settembre 1943.

Beleznica

KOLENDAR

Danes: Ponedeljek, 26. septembra: Kozma in Damijan.

DANASJE PRIREDITVE
Kino Matica: Vabimo na ples.
Kino Sloga: Velika ljubezen.
Kino Union: Odmev mladosti.
Kino Moste: Dekle med zvermi.

DEŽURNE LEKARNE
Danes: Mr. Sušnik, Marjina tr. 5; Deu. Klanjšček Dia. Cesta Arneja Rea 4; Bohinec ded, Cesta 29. oktobra 31.

Zlogovnica št. 43

a — be — ce — cem — ci — de — de —
— cr — er — da — dar — de — de —
— do — dro — e — ek — el — fi —
— gnad — go — hi — ig — in —
— ja — ja — je — ka — kov — la —
— led — lež — li — lib — lis — me —
— ment — mo — mor — mum — mus —
— na — na — nac — ni — ni — ni —
— nje — no — no — o — o — o — ob —
— par — pe — pi — po — ra — ra —
— ran — rav — raz — ret — ro —
— rov — sa — sel — si — sla — stra — su —
— ti — ti — tiv — tor — tri — un —
— ve — vin — vo — vo — za — ze —
Iz teh zlogov setavi 20 besed s pomenom: 1. kraj v Kamniškem okraju; 2. otok v severni Dalmaciji; 3. prežekovalac; 4. mesto v Zasavju; 5. del glave; 6. osvežilo; 7. mornarski izstrelek; 8. narodno zastopništvo (tuj.); 9. rovar, ščuvac; 10. afriška država; 11. slovenski slikar; 12. glagolska oblika (tuj.); 13. pokrajina bivše Jugoslavije; 14. svetopisemsko mesto; 15. vrsti žiraf; 16. ruski general v Napoleonovi dobi; 17. ljubljanski park; 18. podpornik slovenske protestantske književnosti; 19. del Sredozemskega morja; 20. judovski prerok; 21. francoski astrolog prerokovalce; 22. reka v Afriki; 23. pušavski vihar; 24. mesto v severni Afriki; 25. Heraklejeva žena; 26. lišaj, izpuščaj (tuj.); 27. mesto na Hrvaškem; 28. moško ime; 29. glavno mesto na Balkanskem polotoku (gl. 13.).

Prve in nato zadnje črke, brane nazdol, povedo navedke iz Prešernove pesni.

Rešitev zlogovnice št. 42

1. Kredarica, 2. Dido, 3. Oražen, 4. Rupčevrh, 5. dromedar, 6. rajčica, 7. uina, 8. Gvatemala, 9. Edvin, 10. mimikrija, 11. Uranus, 12. Jesenice, 13. Alepp, 14. Muljava, 15. ospetelj, 16. kolon.

Kdor drugemu jamo koplja, sam vanjo pade.

NA ULICI

— Gospod, usmilite se me, dajte mi kaj! Nimam doma!

— Blagor tebi, če nimaš doma, ti gospor vsaj na more zvišati stanovalce.

KLOBUČARNA „PAJK“
Vam strokovno osnazi, preoblika in prebarva Vaš klubok, da izgleda kot nov. — Lastna delavnica. Zaloga klubokov. — Se pripravljamo.

RUĐOLF PAJK, LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA ŠT. 38
I. ŠLOŠICEVA CESTA ŠT. 12 (Nasproti hotela Union)

Zaobljuba

Ales je kupil v mestu konja. Zadovoljen s kupčijo, je jahal proti domu. Čim bolj se je pa oddaljeval od mesta, tem bolj se je bližala huda ura. Svinčenosti oblaki so se z vso naglico in z rastočo grozo pomikali po nebu. Zavladala je strašna nevihta, kakršne kmet Ales dotlej še ni doživel. Ognjeni bič je pokal skozi noč od zvezd do zemlje. Zdelo se je, kakor bi se spustile nad človeštvo vse divje zveri, da ga kaznujejo s svojim tuljenjem. Ko je zopet tresčilo, to pot prav v njegovo bližino, se je kmet Ales z dvignjeno roko zaobljubil, da bo svojega krasnega konja takoj prodal in ves izkupiček podaril revežem, če uide zdrav in čil grozotam te strašne ure.

In glej! Čez nekaj minut je posijalo sonce z neba in beli oblaki so se svetili nedolžno, kakor beli biserni zobje za poročno smehljajočimi se ustnami mladega dekleta. Kmet Ales se je oddalil, videč krog sebe pomirjeno naravo, a je pri spominu na svojo zaobljubo hitreje zadihal. Da se je bil rešil božanske ognja, ga je veselilo, toda zaobljuba, ta ga je težila. Da ni bil počakal vsaj še nekaj minut! Kaj mu je bilo treba obljubovati. Dolgo je brskal njegov duh po temini in taval po zmedah. Nenadoma pa se je odločila njegova razdvojena duša, kajti pred seboj je že zagledal pot do rešitve. Obrnil je konja zopet proti mestu. Pri vstopu na trg je prodajal kramar na stopnicah razno drobnarijo: zaponke in fige, jermena in miko. Kmet Ales je kupil nekaj jermenov, prijel jih skrbno z desnico, z levo pa peljal konja na ograjeni trg.

Krasna postava konja je privabila veliko sejmarjev. Toda kupci so po vrsti zmanjevali z glavami, ko so čuli smešne pogoje Alesa, da prodaja konja le, če kupi kupec tudi jermena od njega. Brez jermenov ni kupčije. Kmet Ales je bil stanovitven, vztrajal je trmasto pri tem, za kar se je bil odločil. No, slednjič se je dobil vendarle kupec, ki se je vdal prečudnim zahtevam nekoliko zmešanega prodačalca. Kmet Ales je namreč zahteval za konja tri desetice, za par jermenov, brez katerih konj ni bil napradaj, pa tri tisočake.

Muzajoč se, je vtaknil kmet Ales tisočake v listnico, desetine pa tiščal v pesti.

Ko je kmalu nato, vračajoč se domov, srečal starega beraca, ki si je, stoječ ob cesti, spremljal s hreščočo lajno pesmi svoje duše, mu je vrget tri desetice v klubok, rekoč: »Desetice so bile za konja, tisočaki pa za jermena. Malo se pozna moj dar v tvojem kluboku, berca! toda več ko izpolniti zaobljubo ne morem!«

Ves vesel in živigajoč si poročno melodijo je stopal kmet Ales proti domu.

Rešen z vislice

Nekega dne si je dejal omejen človek: »Neumen sem; če začnem prebrisane uganjati, ne bo živ krst mislil, da sem jaz.« Začel je torej krasti. Toda že pri prvi tatvini so ga prijeli in mu jo dokazali, ker je bil ukradel zlato uro, jo imel pri sebi in vsak hip gledal na njo. Nekega dne, odkril so menili, naj bi potopali z njim miljeje, ker je omejen in naj bi se glasila sodba nekako na leto dni ječe. »Tako,« so dejali drugi, »ali ni dovolj, da uganja toliko prebrisanih falotov svoje lumparije? Ali ne razpišemo za tebe še nagrade, da bodo potem vsi kradli?« In šest jih je reklo proti petim: »Na vislice mora!« Ko mu je rabelj na lastnici vrst preiskal, mu je dejal: »Ljubi moj, tute ologov vratu jih imate več kakor za ušesi. Širokaj je imel namreč brado precej zraslo z vratom. Ko mu je rabelj vrv nerodno oval in ga sunil z lestvice, mu je smuknila glava skozi zanko. Obesjenjak je padel z vislice na tla.

Nekaj gledalcev se je smejala, po večini pa so se ustrašili in zavpili na glas, ko da bi se bali, da ne bi zločinec, ki bi ga bili radi videli umreti, trpel kaj škode na zdravju. Toda rabelj je obstal nekaj hipov kakor okamenel na lestvici, nato pa je dejal: »Kaj takega se mi še ni pripetilo!« In obesjenjak se je oglašal spodaj na tleh s hladnokrvnim, piskajočim glasom: »Meni tudi še ne! In vsi, ki so to slisali, so pozabili na remost položaja in da gre preko vislice uboga grešna duša. Moral so se znehati. Sam rabelj si je tiščal robcem precej v usta in je zrl stran. Mišlejo so nikoli ne so prigovarjali strožjim: »Pustite uboga grešnika, naj gre. Na vislice je bil obesen, ved niste zahtevali in smrti strah je tudi prestal.« In so reče izpustili.

Izšel je novi roman DK: „Pokojni Matija Pascal“

je bolj pozno. Potemtakem sem zgodnja. Prejela sem pismo, v katerem me ta Fisher vabi na svidenje ob tej uri in na tem kraju... Pravi, da je pisal tudi gospodu Fordu in ga povabil na isti sestanek. Namršila je obrvi, nato pa hladno dodala: »Nedvomno pride tudi on.«

»Morda je to njegov voz,« sem rekel. In res se je bližal po drevedu drug avtomobil. Ko nas je opazil, se je začelo glasno, oblastno povelje, in sofer je neutegetoma zavrl. Moški je skočil iz voza. Zaklicel je nekaj soferju, in avtomobil se je oddaljil proti hiši.

Bil je obilen, širokopleč mož srednjih let; ko si je snel avtomobilsko naočnike, sem videl, da nalikuje kateremu koli tistih petih ali šestih rimskih cesarjev, ki so se njih obrabi na novih in kipih ohranili do naših dni: obrbit, s štirikotno, napadljivo spodnjo čeljustjo. Kakor njegova biva žena, ki je zdaj negibno stala in ga ošabno merila z očmi, se je tudi njemu na prvi pogled poznalo, da je rojen zapovedovalec. Začutil sem, da je moralo biti njuno zakonsko življenje izmed vseh zakonskih življenj najbolj podobno tridesetletni vojni. Barba teh dveh volj je bila očitno nekaj takega kakor trkanje med negibno gmo in nepremagljivo silo.